

ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені Данила Галицького

Факультет післядипломної освіти

Кафедра онкології та радіології

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова вченої ради ФПО

Декан

О.Є.Січкоріз

«14» грудня 2017 р.

РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА

циклу спеціалізації за фахом

«Онкохірургія»

Кількість навчальних годин: лекцій - 78, семінарські заняття - 72,
практичні заняття - 124, самостійна робота - 84,
додаткові програми – 110. Разом – 468 годин.
Кредити ECTS - 13

Робоча навчальна програма
обговорена на методичному
засіданні кафедри

Затверджено на методичній
комісії факультету
післядипломної освіти

Протокол № 11
від «02» листопада 2017 р.

Протокол № 4
від «14» грудня 2017 р.

Завідуючий кафедри, професор
С.Г.Фецич

Голова методичної комісії ФПО
О.Є.Січкоріз

Затверджую
Декан факультету післядипломної освіти
ЛНМУ ім. Данила Галицького

_____доц. Січкоріз О. Є.
„_____” _____2015 року

Доповнення до робочої навчальної програми циклу спеціалізації
за фахом "Онкохірургія",

Робоча навчальна програма циклу спеціалізації за фахом "Онкохірургія", факультет післядипломної освіти лікарів і провізорів, кафедра онкології і радіології.

Загальна кількість навчальних годин – 468 (додаткові програми – 110), у т.ч. самостійна робота – 110. Кількість навчальних годин за фахом: лекцій 78, практичних занять 124, семінарських занять 72, у т.ч. іспит 6; самостійна робота – 84. Всього 358 год.

Робоча навчальна програма складена на основі типової уніфікованої програми післядипломного навчання лікарів спеціалізації з онкохірургії, затверджена координаційною науково-методичною радою з післядипломної освіти лікарів і провізорів при Департаменті кадрової політики, освіти і науки Міністерства охорони здоров'я України . 03.07.2008 р.

Робоча навчальна програма обговорена на методичному засіданні кафедри онкології та медичної радіології „28” жовтня 2010 р. Протокол № 11, доповнення схвалені „5” листопада 2015 р, протокол №17.

Зав кафедрою онкології та радіології

проф. Фецич Т.Г.

Завідувач кафедри
онкології та радіології

професор Фецич Т.Г.

Схвалена методичною комісією факультету післядипломної освіти університету „16” грудня 2010 р. Протокол № 4

Доповнення схвалені методичною комісією факультету післядипломної освіти університету „17” листопада 2015 р. Протокол № 4

Голова

доц. Січкоріз О.Є.

Секретар

доц. Лисак Т.Ю.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Навчальна робоча програма спеціалізації з онкохірургії призначена для підготовки лікарів-спеціалістів даного профілю і є нормативним документом, в якому визначено зміст навчання на циклі та встановлені вимоги до обсягу та рівня професійної підготовки фахівця. Програма складена на основі типової уніфікованої програми циклу спеціалізації за спеціальністю «онкохірургія», затвердженої Міністерством охорони здоров'я України 22 березня 2017 року.

Мета циклу спеціалізації – підготовка лікарів відповідно до вимог освітньо-кваліфікаційної характеристики лікаря-спеціаліста за спеціальністю «онкохірургія». Термін навчання для лікарів-спеціалістів, які закінчили інтернатуру за спеціальністю «хірургія» – 3 місяці.

Зміст програми охоплює весь обсяг необхідних теоретичних знань, умінь і практичних навиків, визначених для підготовки лікаря-спеціаліста з онкохірургії. Програму побудовано за системою блоків, основними блоками є 16 курсів програми. Курс - самостійна частина програми, в якій подано значну за обсягом інформацію з певної галузі онкохірургії або суміжних дисциплін. В процесі навчання передбачено такі види занять: лекції, семінари, практичні заняття та самостійну роботу слухачів, яка проводиться відповідно до заздалегідь складеного плану навчання, що гарантує можливість індивідуального доступу слухача до потрібних дидактичних засобів.

За додатковими програмами включено 9 курсів: з проблем СНІДу та вірусних гепатитів та імунології, організації невідкладної медичної допомоги населенню при надзвичайних ситуаціях та військової медичної підготовки, особливо небезпечних інфекцій, анестезіології та реаніматології, ендоскопії туберкульозу, та медичної статистики.

Для визначення рівня теоретичних знань і практичних навичок слухачів програмою передбачені такі види контролю: після кожного розділу програми проводиться етапний контроль, для заключного іспиту використовують атестаційну комп'ютерну тестову програму затверджену МОЗ України.

Слухачам, які виконали навчальну програму, успішно пройшли атестацію на визначення рівня знань та практичних навичок та склали комп'ютерний іспит, видається сертифікат встановленого зразку про присвоєння звання «лікар-спеціаліст» за спеціальністю «Онкохірургія».

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН
циклу спеціалізації за фахом «Онкохірургія»
Тривалість навчання 3 місяці (468 год).

Код курсу	Назва курсу	Кількість навчальних годин				
		Аудиторні заняття			СРС	Разом
		Л	Пр	СЗ		
1	2	3	4	5	6	7
1	Організація онкологічної допомоги населенню	2	2	2	2	8
2	Основи теоретичної онкології	4	-	2	2	8
3	Сучасні методи обстеження в онкології	4	6	4	6	20
4	Загальні принципи хірургічного лікування злоякісних пухлин	4	6	6	4	20
5	Пухлини голови та шиї	6	6	4	6	22
6	Пухлини органів грудної порожнини	8	18	8	8	42
7	Пухлини органів черевної порожнини	14	28	8	10	60
8	Пухлини молочної залози	6	26	4	6	42
9	Позаорганні заочеревинні пухлини	2	-	2	2	6
10	Пухлини жіночих статевих органів	6	6	4	6	22
11	Пухлини органів сечовиділення	6	6	6	4	22
12	Пухлини шкіри	4	4	2	2	12
13	Пухлини кісток та м'яких тканин	4	8	4	10	26
14	Пухлини у дітей	4	4	4	10	22
15	Пухлини органів кровотворення	2	4	4	4	14
16	Хіміо- та імунотерапія злоякісних пухлин	2	-	2	2	6
	Іспит			6		6
	Разом на кафедрі	78	124	72	84	358
	Додаткові програми					
	Імунологія і проблеми СНІДу	8	4		4	16
	Анестезіологія та реаніматологія	8	4		4	16
	Ендоскопія	6	12		6	24
	Особливо небезпечні інфекції	4	2		2	8
	Медицина катастроф і військово-медична та військово-спеціальна підготовка	4	2		2	8
	Туберкульоз	4	2		2	8
	Медична інформатика		6		-	6
	Медичне право	8	4		4	16
	Медична статистика	4	2		2	8
	Разом				26	110
	Підсумок				110	468

Примітка:

Л – лекції;

Пр – практичні заняття;

СЗ – семінарські заняття;

СРС – самостійна робота слухачів;

Завідувач кафедри

професор Фецич Т.Г.

Тематичний план лекцій
циклу спеціалізації за фахом „Онкохірургія” (78 год)

№ з/п	Тема заняття	Кількість годин
1.	Організація онкологічної допомоги в Україні.	2
2.	Епідеміологія, етіологія та канцерогенез злоякісних пухлин.	2
3.	Елементи загальної онкоморфології пухлин.	2
4.	Принципи діагностики злоякісних пухлин.	4
5.	Загальні принципи хірургічного лікування ЗН.	4
6.	Злоякісні пухлини н. губи, язика, слизової дна порожнини рота.	2
7.	Злоякісні пухлини щитоподібної залози. Позаорганні пухлини шиї. Особливості топографічної анатомії і операції при пухлинах шиї.	2
8.	Рак легень, принципи діагностики.	2
9.	Рак легень, особливості операцій при пухлинах легень.	2
10.	Пухлини плеври і середостіння.	2
11.	Рак стравоходу, принципи хірургічного лікування.	2
12.	Пухлини шлунка. Особливості топографічної анатомії. Діагностика.	2
13.	Пухлини шлунка. Хірургічне лікування.	2
14.	Первинний і метастатичний рак печінки.	2
15.	Пухлини біліо-панкреато-дуоденальної ділянки.	2
16.	Пухлини тонкої кишки. Хірургічне лікування.	2
17.	Пухлини ободової і прямої кишки. Діагностика.	2
18.	Пухлини ободової і прямої кишки. Хірургічне лікування.	2
19.	Доброякісні та передпухлинні захворювання молочної залози. Диференційна діагностика. Вибір методу хірургічного лікування.	2
20.	Рак молочної залози. Клініка, діагностика, епідеміологія. Вибір методу хірургічного лікування.	2
21.	Комбіноване та комплексне лікування залежно від стадії та клінічної форми раку молочної залози.	2
22.	Злоякісні заочеревинні неорганні пухлини.	2
23.	Рак шийки матки. Клініка, діагностика. Лікування - хірургічне, променеве, комбіноване та комплексне.	2
24.	Рак тіла матки. Клініка раку ендометрія, диференційна діагностика. Показання до хірургічного, променевого та комбінованого лікування.	2
25.	Злоякісні пухлини яєчників. Клініка, діагностика. Сучасна класифікація. Вибір методу лікування - хірургічного, променевого, хіміотерапії, комбінованого, комплексного. Результати лікування, прогноз, смертність.	2
26.	Рак сечового міхура. Клініка, діагностика, лікування.	2
27.	Пухлини нирок. Клініка, діагностика, лікування.	2
28.	Рак передміхурової залози. Клініка, діагностика, лікування.	2

29.	Рак шкіри. Клініка, диференційна діагностика. Вибір методу лікування. Результати лікування, прогноз.	2
30.	Меланома шкіри. Клінічні прояви, діагностика, вибір методу лікування. Результати лікування, прогноз.	2
31.	Пухлини м'яких тканин. Клініка, діагностика, лікування та прогноз.	2
32.	Пухлини кісток. Клініка, діагностика, лікування та прогноз.	
33.	Лімфогранулематоз.	2
34.	Основні види пухлин у дітей. Статистика захворюваності та смертності, Особливості діагностики новоутворень у дітей.	2
35.	Особливості хірургічного лікування пухлин у дітей.	2
36.	Гематосаркоми.	2
37.	Принципові положення та сучасні підходи до хіміотерапії в онкології. Таргетна терапія.	2
	Всього	78

Тематичний план практичних занять
циклу спеціалізації за фахом „Онкохірургія” (124 год)

№ з/п	Тема заняття	Кількість годин
1.	Епідеміологія злоякісних пухлин.	2
2.	Рентгенологічні методи дослідження. Мамографія.	2
3.	Томографія в діагностиці пухлинних захворювань.	2
4.	Ендоскопічні дослідження в онкології.	2
5.	Загальні принципи хірургічного лікування злоякісних пухлин.	2
6.	Сучасний стан і методи променевої терапії злоякісних пухлин.	2
7.	Комбіноване лікування ЗН.	2
8.	Особливості оперативних втручань при пухлинах ший.	2
9.	Злоякісні пухлини язика і порожнини рота. Пухлини гортані і глотки..	2
10.	Хірургічне лікування злоякісних пухлин щитоподібної залози. Лікування позаорганих пухлин ший.	2
11.	Доброякісні та злоякісні пухлини легень. Клініка, диференційна діагностика.	2
12.	Хірургічне лікування раку легень.	2
13.	Оперативні втручання при пухлинах легень.	2
14.	Лікування дрібноклітинного раку легень.	2
15.	Рак стравоходу.	2
16.	Загальні принципи лікування раку стравоходу.	2
17.	Оперативні втручання при пухлинах грудного відділу стравоходу	2
18.	Доброякісні та злоякісні пухлини середостіння. Клініка, диференціальна діагностика, хірургічне лікування. Метастатичне ураження легень.	2
19.	Доброякісні та злоякісні пухлини плеври. Клініка, діагностика, вибір методу лікування.	2
20.	Топографічна анатомія та оперативна хірургія живота.	2
21.	Клініка і діагностика раку шлунка.	2
22.	Радикальні операції при раку шлунка. Лімфодисекції.	4
23.	Паліативні і симптоматичні операції при раку шлунка.	2
24.	Первинний рак печінки, Клініка, діагностика.	2
25.	Метастатичний рак печінки. Клініка, діагностика.	2
26.	Лікування ЗН печінки.	4
27.	Рак підшлункової залози.	2
28.	Хірургічне лікування пухлин підшлункової залози і 12-ти палої кишки.	2
29.	Рак великого дуоденального сосочка.	2
30.	Клініка і діагностика колоректального раку	2
31.	Лікування колоректального раку.	2

32.	Доброякісні та передпухлинні захворювання молочної залози. Клініка. Диференційна діагностика. Вибір методу лікування.	4
33.	Рак молочної залози. Епідеміологія, клініка, діагностика.	4
34.	Значення патогенетичних груп, стадій та клінічних форм раку молочної залози для вибору тактики лікування.	2
35.	Вибір хірургічного лікування у залежності від стадії та клінічної форми раку молочної залози	2
36.	Оперативні втручання при пухлинах грудної залози.	6
37.	Комбіноване та комплексне лікування раку молочної залози	6
38.	Сучасні методи реабілітації, оцінка працездатності, прогноз захворювання	2
39.	Клініка і діагностика і хірургічне лікування раку яєчників.	2
40.	Клініка і діагностика і хірургічне лікування раку тіла матки.	2
41.	Клініка і діагностика, хірургічне і комбіноване лікування раку шийки матки.	2
42.	Рак нирки, клініка, діагностика і лікування.	2
43.	Рак сечового міхура клініка, діагностика і лікування.	2
44.	Рак передміхурової залози, клініка, діагностика і лікування.	2
45.	Базаліома та плоскоклітинний рак шкіри. Вибір методу лікування. Результати лікування, прогноз	2
46.	Клініка, діагностика і лікування меланом. Результати лікування, прогноз.	2
47.	Пухлини кісток. Статистика, епідеміологія, етіологія, патогенез, біологічні особливості, сучасна класифікація (вітчизняна та ВООЗ).	2
48.	Злоякісні пухлини кісток. Клініка, діагностика, лікування та прогноз.	2
49.	Метастатичне ураження кісток. Клініка, диференційна діагностика, лікування та прогноз.	2
50.	Пухлини м'яких тканин. Клініка, діагностика. Безпосередні та віддалені результати лікування.	2
51.	Особливості діагностики і лікування пухлин у дітей	4
52.	Лімфома Годжкіна. Сучасна класифікація. Клініка, діагностика, лікування. Результати лікування, прогноз.	2
53.	Негоджкінські Лімфоми. Сучасна класифікація. Клініка, діагностика, лікування. Результати лікування, прогноз.	2
	Всього	124

Тематичний план семінарських занять
циклу спеціалізації за фахом „Онкохірургія” (66 год.)

№ з/п	Тема заняття	Кількість годин
1.	Захворюваність та смертність від злоякісних пухлин. Принцип роботи МСЕК, реабілітація онкологічних хворих	2
2.	Клінічні аспекти морфології ЗН.	2
3.	Імуногістохімічна діагностика злоякісних пухлин	2
4.	Променеві методи діагностики злоякісних пухлин.	2
5.	Корекція водно-електролітного обміну, парентеральне живлення в онкохірургії	2
6.	Лімфаденектомії в онкохірургії	2
7.	Пластичні операції в онкохірургії	2
8.	Радикальні операції при раку щитоподібної залози	2
9.	Операції Ванаха і Крайля	2
10.	Радикальні операції при раку легень	2
11.	Сучасні методи лікування пухлин середостіння	2
12.	Хірургічне лікування раку стравоходу	2
13.	Торакоскопічні втручання в онкохірургії	2
14.	Радикальні операції при ЗН шлунка	2
15.	Комбіновані операції при ЗН шлунково-кишкового тракту.	2
16.	Розширені оперативні втручання при ЗН шлунково-кишкового тракту.	2
17.	Саркоми органів черевної порожнини, проблеми діагностики і лікування.	2
18.	Органозберігаючі операції при раку молочної залози	2
19.	Роль мамографії в діагностиці раку молочної залози	2
20.	Лікування рецидивів позаорганих заочеревинних пухлин	2
21.	Лікування рецидивів раку яєчників	2
22.	Радикальні операції при ЗН жіночих статевих органів	2
23.	Рак яєчка принципи лікування.	2
24.	Радикальні операції при ЗН сечового міхура	2
25.	Радикальні операції при ЗН нирок.	2
26.	Хірургічне лікування меланом та раку шкіри	2
27.	Органозберігаючі операції при пухлинах кісток	2
28.	Радикальні операції при пухлинах кінцівок.	2
29.	Особливості операційних втручань з приводу пухлин у дітей	4
30.	Мієломна хвороба. Класифікація, діагностика, лікування. Диференційна діагностика. Віддалені результати, прогноз.	2
31.	Методи діагностики гострого та хронічного лейкозів. Клініка, диференційний діагноз. Сучасні методи лікування.	2
32.	Специфічна та неспецифічна імунотерапія злоякісних пухлин	2
Всього		66

Тематичний план самостійної роботи
циклу спеціалізації за фахом „Онкохірургія” (84 год.)

№ з/п	Тема заняття	К-ть годин
1.	Медична реабілітація онкохворих.	2
2.	Форми росту і розповсюдження пухлин	2
3.	Рентген- і ядерно-магнітна комп'ютерна томографія в онкохірургії.	2
4.	Ультразвукові дослідження в онкології.	2
5.	Роль і організація морфологічних досліджень.	2
6.	Фактори, що визначають об'єм онкологічних операцій. Обмеження і протипокази до хірургічного втручання	2
7.	Передопераційна підготовка онкохворих. Профілактика тромбоемболій легеневої артерії .	2
8.	Оперативні втручання по типу second look в онкохірургії.	2
9.	Клініка і діагностика позаорганих пухлин шії.	2
10.	Хірургічне лікування ЗН гортані	2
11.	Топографічна анатомія та оперативна хірургія органів грудної клітки	2
12.	Рак легень. Епідеміологія, етіологія.	2
13.	Семіотика центрального і периферичного раку легень.	2
14.	Загальні принципи лікування раку легень.	2
15.	Передпухлинні захворювання шлунка. Ранній рак шлунка.	2
16.	Біологічні особливості і класифікація раку шлунка. Місце медикаментозного методу в лікуванні раку шлунка.	2
17.	Хірургічне лікування раку шлунка (особливості техніки)	2
18.	Рак позапечінкових жовчевих ходів. Радикальні і паліативні операції при пухлинах підшлункової залози, позапечінкових жовчних проток.	2
19.	Передпухлинні захворювання товстої кишки.	2
20.	Оперативні втручання при пухлинах грудної залози.	2
21.	Лікування мастопатій і доброякісних пухлин ГЗ.	2
22.	Реабілітація хворих після хірургічного лікування раку молочної залози.	2
23.	Діагностика і диференційна діагностика позаочеревинних пухлин.	2
24.	Проблеми скринінгу і лікування раку шийки матки.	2
25.	Проблеми вакцинопрофілактики раку шийки матки	2
26.	Рак ендометрія, Результати лікування, прогноз захворювання	2
27.	Рак статевого члена Клініка, діагностика, лікування	2
28.	Рак передміхурової залози, клініка, діагностика і лікування	2
29.	Хірургічне і комбіноване лікування раку шкіри.	2
30.	Передпухлинні захворювання кісток: деформуючий остеом, фіброзна дисплазія. екзостози, хронічний остеомієліт. Клініка,	2

	діагностика, лікування.	
31.	Хірургічна анатомія кінцівок. Доброякісні пухлини кісток: хондрома, остеома, остеобластома, міксосома. фіброма. Клініка, діагностика, лікування та прогноз.	2
32.	Злоякісні пухлини кісток: хондросаркома. злоякісна остеобластома. остеогенна саркома, пухлина Юїнга, ретикулосаркома. Клініка, діагностика, лікування та прогноз.	2
33.	Хвороба Реклінгаузена. Педжета. Двіглендера. Пертеса. Метастатичне ураження кісток. Клініка, диференційна діагностика.	2
34.	Пухлини м'яких тканин. Пухлини мезенхімального походження: фіброзні, слизутворюючі. жирові, м'язові. синовіальні. Клініка, діагностика. Безпосередні та віддалені результати лікування.	2
35.	Статистика захворюваності та смертності, особливості етіології та діагностики новоутворень у дітей: Вибір методів обстеження та лікування.	2
36.	Пухлини нирок. Клініка, діагностика, лікування. Безпосередні та віддалені результати.	2
37.	Нейрогенні пухлини: симпатогліоми. симпатобластоми. гангліобластоми. Клініка, діагностика, лікування. Безпосередні та віддалені результати лікування. Прогноз.	2
38.	Тератоїдні пухлини. Особливості локалізації: крижево-куприкові тератоми та хондроми, тератоми міжстіння, шиї, яєчників, яєчка. Клініка, діагностика, лікування.	2
39.	Пухлини кісток та м'яких тканин. Клініка, діагностика, лікування.	2
40.	Мієломна хвороба. Класифікація, діагностика, лікування. Диференційна діагностика. Віддалені результати лікування. Прогноз.	2
41.	Гематосаркоми. Сучасна класифікація. Клініка, діагностика, лікування. Результати лікування, прогноз.	2
42.	Активна та пасивна протипухлинна імунотерапія	2
	Всього	84

Кваліфікаційна характеристика фахівця зі спеціальності «Онкохірургія»

Згідно з вимогами кваліфікаційної характеристики фаху лікар-онкохірург повинен **знати**:

1. Основи теоретичної та експериментальної онкології.
2. Сучасні методи обстеження онкологічних хворих.
3. Сучасні методи діагностики та лікування злоякісних новоутворень.
4. Методи забезпечення асептики, антисептики, аластики та антиластики.
5. Методи передопераційної підготовки хворих.
6. Забезпечення ведення післяопераційного періоду.
7. Хірургічні методи лікування злоякісних пухлин голови та шиї
8. Показання до хірургічного лікування злоякісних пухлин грудної та черевної порожнини.
9. Показання до хірургічного лікування раку молочної залози, пухлин жіночих статевих органів та пухлин сечовиділення.
10. Хірургічні втручання при пухлинах шкіри, кісток та м'яких тканин.
11. Обсяг надання невідкладної та екстреної допомоги.

Згідно з вимогами кваліфікаційної характеристики фаху лікар-онкохірург повинен **вміти**:

1. Здійснювати оформлення медичної документації, передбаченої законодавством охорони здоров'я у онкологічних лікувальних закладах.
2. Визначити значення результатів спеціальних методів обстеження хворих (УЗД, КТ, МРТ, ендоскопічного дослідження, радіоізотопного, морфологічних, лабораторних).
3. Визначити стадію захворювання та клінічну групу.
4. Визначити тимчасову чи стійку непрацездатність.
5. Забезпечити організацію реабілітації онкологічних хворих.
6. Визначити показання до стандартного алгоритму досліджень у відповідності до нозології захворювання.
7. Визначити показання до комбінованого та комплексного лікування.
8. Забезпечити надання екстреної та невідкладної допомоги (трахеотомія, штучне дихання, масаж серця, зупинка кровотечі).
9. Виконувати фізикальне обстеження хворих злоякісними пухлинами.
10. Здійснювати пальцеве обстеження прямої кишки.
11. Забезпечити видалення асцити та плевральної рідини.
12. Виконати катетеризацію січового міхура та надлобкову пункцію.

Згідно з вимогами кваліфікаційної характеристики фаху лікар-онкохірург повинен **володіти** наступними маніпуляціями та технікою операцій:

1. Біопсія лімфатичних вузлів.
2. Трахеотомія.
3. Секторальна резекція молочної залози.
4. Катетеризація артерій для хіміотерапії.

5. Біопсія новоутворень шкіри.
6. Ампутація кінцівок на різних рівнях.
7. Гастростомія за Кадером, Топровером, Вітцелем, Жіану-Гальпериним.
8. Цекостомія.
9. Дренування черевної порожнини.
10. Високе січення сечового міхура.
11. Видалення атером, ліпом. інших доброякісних новоутворень м'яких тканин.
12. Інтраопераційна інтубація тонкої кишки.
13. Видалення колостом.
14. Видалення тромбів з вен. флебектомія.
15. Дренування абсцесів.
16. Субперіостальна резекція ребра.
17. Первинні та вторинні шви.
18. Накладання ентеростом.
19. Накладання плоских колостом.

ПЕРЕЛІК

практичних навичок для циклу спеціалізації за спеціальністю
«Онкохірургія»

№ з/п	Назва
1.	Пункція плевральної порожнини, евакуація детриту, крові, ексудату, установка розрідження
2.	Пункція перикарду
3.	Пункція суглобів
4.	Пункція кістки та пухлини молочної залози
5.	Пункція тазових пухлин
6.	Катетеризація сечового міхура
7.	Торакоцентез, дренування грудної порожнини
8.	Лапароцентез
9.	Пальцеве обстеження прямої кишки
10.	Огляд анального каналу ректальним дзеркалом
11.	Огляд шийки матки з допомогою дзеркала
12.	Біопсія новоутворень шкіри, язика, шийки матки, прямої кишки, біопсія лімфовузлів.
13.	Користування ректоскопом
14.	Новокаїнові блокади, за грудина, міжреберна, футлярна, ваго симпатична, паранефральна.
15.	Бужування стравоходу
16.	Приготування мазків, пунктатів пухлин
17.	Спинномозкова пункція
18.	Біопсія печінки пункційна
19.	Секторальна резекція молочної залози
20.	Трахеостомія
21.	Гастростомія за Кадером, Топровером, Вітцелем.
22.	Передній гастроентероанастомоз
23.	Операція Гартмана
24.	Двостовбурна колостома
25.	Дренування черевної порожнини
26.	Накладання епіцистостоми
27.	Обхідний ілео-транзверзоанастомоз
28.	Ентеростомії, холецистостомія, цекостомія.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ:

1. Алгоритмы современной онкологии / Под редакцией И.Б. Щепотина, Г.В. Бондаря, В.Л. Ганула. -К.: Книга плюс, 2006. – 304 с.
2. Бережная Н. М., Чехун В. Ф. Иммунология злокачественного роста. Київ: Наукова думка. – 2005 . – 792 с.
3. Комбіноване лікування хворих на рак ободової кишки. Шалімов С.О., Євтушенко О.І., Мясоедов Д.В., Приймак В.В. - К.: Четверта хвиля, 2006. – 168 с.
4. Онкологія: навчальний посібник / За ред.. І.Б. Щепотіна.- К.: МОРІОН, 2014. – 383 с.
5. Паліативна допомога: Онкологія: посібник для викладачів /пер із англ.. В. Ізотова. – К.: Калита, 2013. – 875 с.
6. Рак в Україні, 2012-2016: захворюваність, смертність, показники діяльності онкологічної служби // Бюлетень національного канцер-реєстру України.2016. – 97 с.(а також послідуючі №№ Бюлетеня)
7. Стандарти діагностики і лікування онкологічних хворих / Наказ МОЗ України від 17.09.2007 № 554. – 199 с.
8. Шалимов С. А. Справочник по онкологии / С. А. Шалимов, Ю. А. Гриневич, Д. В. Мясоедов. — Киев : Здоров'я, 2008. – 575 с.
9. Диагностика и лечение злокачественных новообразований / Под. ред. В.И. Чисова.-М.: – 2013. – 599 с.
- 10.Давыдов М.И., Ганцев Ш.Х. Онкология. ГЭОТОР-Медия, 2013. – 920 с.
- 11.Чиссов В.И., Александрова Л.М., Давыдов М.И. Онкология. ГЭОТОР-Медия, 2014. – 1072 с.
- 12.Диагностика и лечение злокачественных новообразований / Под. ред. В.И. Чиссова. – М., 2013. – 599 с.
- 13.Переводчикова Н.Н. Руководство по химиотерапии опухолевых заболеваний. Москва, Медицина, 2015. – 697 с.
- 14.Ганцев Ш. Х., Хустнутдинов Ш. М. Патология и морфологическая характеристика опухолевого роста: учебное пособие. – Москва: ООО "Медицинское информационное агентство", 2003. – 208 с.
- 15.Переверзев А.С. Этюды клинической онкоурологии. Харьков, 2006. – 347с.
- 16.Яицкий Н.А., Седов В.М., Васильев С.В. Опухоли толстой кишки. М.: МЕДпресс-информ, 2004. – 376 с.
- 17.ASCO (American Societi of Clinical Oncology, www.asco.org),
- 18.UICC (Internetal Union Against Cancer, www.uicc.org),
- 19.ESMO (European Society for Medical Oncology, www.esmo.org),
- 20.EORTC (Eurupean Organisation for Reseach and Treatment of Cancer, www.eortc.org),
- 21.<http://www.esmo.org/Guidelines> - Практичні рекомендації від Європейської спільноти клінічних онкологів
- 22.<https://www.asco.org/practice-guidelines/quality-guidelines/guidelines> - Практичні рекомендації від Американської спільноти клінічних онкологів